

V § 150 polic. řízení trestního (nař. býv. uh. min. vnitra a sprav. č. 65.000/1909) je stanoveno, že policejní trestní soudce rozhoduje mimo trestním příkazem (hlava třetí) rozsudkem nebo výměrem. V cit. hlavě třetí je v § 62 předepsáno, že policejní trestní soudce I. instance může proti obviněnému bez předchozího líčení vydati trestní příkaz, není-li obviněný pro přestupek ve vazbě, když pro přestupek lze vyměřiti pouze peněžitou pokutu, a shledá se, že má býti vyměřena pokuta nepřevyšující třicet korun atd. V § 64 je pak stanoveno, že trestní příkaz musí obsahovati (bod 8) upozornění, že obviněný může žádati zrušení trestního příkazu a konání líčení, nebo jestliže nepopírá spáchání skutku, nýbrž činí námitky pouze proti trestu nebo proti velikosti ustanovené částky, že může podat proti trestnímu příkazu odvolání. K tomu pak stanoví § 67, že žádá-li obviněný za zrušení trestního příkazu a konání líčení, dlužno žádané líčení konati tak, jakoby trestní příkaz nebyl vydán, a § 68, že nepopírá-li obviněný spáchání činu, který byl příčinou vydání trestního příkazu, nýbrž činí jen námitky proti trestu nebo jeho výši, může proti trestnímu příkazu ohlásiti odvolání, k čemuž dodáno, že proti rozhodnutí druhé instance není dalšího odvolání a že odvoláním v odpor vzatý trestní příkaz má povahu rozsudku první instance.

Z těchto předpisů jde, že proti trestnímu příkazu může se obviněný brániti dvojím způsobem, jednak žádostí za jeho zrušení a provedení nového řízení s ústním líčením před první instancí, jednak odvoláním k úřadu II. instance. Leč tyto prostředky nejsou dány obviněnému fakultativně, neboť předmětem odvolání, o němž má rozhodnouti II. instance, mohou býti podle nahoře uvedené normy pouze námitky proti trestu nebo jeho výši, jestliže obviněný spáchání skutku nepopírá. Otázka viny, to jest otázka, zda se obviněný dopustil přestupku, na nějž bylo trestním příkazem uznáno, nemůže býti předmětem odvolání a pak ovšem ani předmětem rozhodovací činnosti odvolacího úřadu. Popírá-li proto obviněný v obraně proti trestnímu příkazu, že se přestupku dopustil, jest tuto jeho obranu chápati jako žádost za zrušení trestního příkazu a za nařízení ústního líčení, a jest pak věcí policejního úřadu, který vydal trestní příkaz, aby nařídil ústní líčení, jakoby trestní příkaz nebyl ani vydán, aniž jest dán jakýkoli podklad pro zákrok úřadu II. stolice jako instance odvolací.

V dnešním sporu přezkoumával žal. úřad na základě obrany, kterou Pavel T. vznesl proti trestnímu příkazu, tento trestní příkaz jako stolice odvolací v otázce, zda se Pavel T. dopustil přestupku, na nějž trestním příkazem bylo uznáno, ač podle toho, co uvedeno, v tomto směru žal. úřadu žádná působnost nepříslušela. Postupem tím vybočil žal. úřad z mezí své kompetence, pročez bylo jeho rozhodnutí zrušiti již z těchto důvodů pro nezákonnost, aniž bylo možno se zabývati dalšími námitkami stížnosti.

Č. 11.804.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní

* Byl-li zaměstnanec, podléhající pojištění, přihlášen u některé nemocenské pojišťovny, nemůže jiná — třeba příslušná pojišťovna — před-

pisovati zaměstnavateli pojistné za onoho zaměstnance, dokud ve zvláštním řízení podle § 160 a) zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. nebyla její příslušnost pravoplatně určena.

(Nález ze dne 19. března 1935 č. 12.933/35.)

V ě c: Firma Agrasol, zemědělská, tržební a průmyslová společnost s r. o. v Praze proti okresnímu úřadu v Nitře o pojistné.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Nař. rozhodnutím vyslovil okr. úřad v Nitře, že zamítá odvolání, jež podala stěžující si společnost proti platebnímu výměru okr. nemoc. pojišťovny v Nitře. Rozhodnutí je takto odůvodněno: Odvolání čelí proti platebnímu výměru, kterým bylo předepsáno pojistné za zaměstnance Karla Š. za příspěvkové období od 1.—30. dubna 1930 v obnose 61'80 Kč, popírajíc pojistnou příslušnost jeho z důvodu, že jmenovaný je pojištěn pro případ nemoci u nemoc. pojišťovny soukromých úředníků v Praze. Okr. nemoc. pojišťovna ve smyslu ustanovení § 24 zák. č. 221/24 ve znění zák. č. 184/28 Sb. je všeobecným nositelem nemocenského pojištění osob, které v jejím obvodě vykonávají práce anebo služby uvedné v § 2 tohoto zák. Na sídle podniku, pro který tyto osoby práce vykonávají, nezáleží. Tak i v daném případě Karel Š. vykonává práce pro stěžující si společnost v obvodě zdejší pojišťovny stále od 1. srpna 1929, v důsledku čeho ve smyslu hořejší definice zák. je příslušna k pojištění jeho osoby zdejší pojišťovna a nikoli úřednická v Praze. Kdyby jmenovaný vykonával práce anebo služby v obvodě zdejší pojišťovny jen přechodně a to dobu kratší 2 měsíců, tehdy by pojišťovna s ohledem na ustanovení §§ 25—29 cit. zák. na jeho pojistné příslušnosti netrvala. Poněvadž však jeho zaměstnání u nitranského skladu ode dne 1. července 1929 je pravidelné a stálé, nemůže býti mu dána na základě zvláštních předpisů §§ 25—30 tohoto zák. příslušnost k pojišťovně jiné, t. zv. náhradní, ale musí býti mu dána pojistná příslušnost k zdejší pojišťovně. Vzhledem na uvedené pojišťovna správně postupovala, když jmenovaného ex officio na základě ustanovení § 7 posl. odst. tohoto zák. k pojištění přihlásila.

Stížnost, podaná do tohoto rozhodnutí, dovozuje, že Karel Š. byl u nemoc. pojišťovny soukromých úředníků a zřízců v Praze pojištěn příslušně, třeba působil ve skladu společnosti v Nitře, poněvadž jest pojištěncem pensijním, pro kterého zák. č. 117/1926 Sb. ponechal i po 1. červenci 1926 v platnosti § 13 zák. č. 33/1888 ř. z., jakož i obdobné ustanovení § 120 zák. čl. XIX:1907, který stanoví, že výjimku z všeobecného pojištění podle cit. paragrafu činí zaměstnanci těch podniků, jejichž závod se nachází v obvodu více nemocenských pokladen a tito pojištěnci mohou býti pojištěni buď u pokladny sídla závodu nebo u pokladny, v jejímž obvodě vykonávají zaměstnání. Sídlo podniku stěžující si společnosti jest v Praze, Karel Š. jest pak od 1. července 1929 pojištěn u nemoc. pojišťovny soukromých úředníků a zřízců v Praze, a to podle nahoře cit. ustanovení právem.

Stížnosti nebylo možno přisvědčiti. Ustanovení § 120 zák. čl. XIX: 1907, jehož se stížnost dovolává, praví, že členem okr. dělníky pojišťující pokladny jest každá v okrese zaměstnaná, pojištění podrobená osoba, pokud není pojištěna . . . u některé v obvodu okr. pokladny se nacházející závodní nebo hornické nemocenské pokladny. Podle dalšího ustanovení tohoto §u jsou vyjmuti a) zaměstnanci takových dopravních podniků, jejichž provozování se rozprostírá na obvod několika okr. pokladen; všechny zaměstnance těchto podniků sluší přihlásiti u okr. dělníky pojišťující pokladny, v jejímž obvodě se nachází úřední sídlo podniku, mohou však býti též přihlášení u okr. pokladny, která jest příslušna podle místa jejich zaměstnání, pokud se týče jejich bydliště. Další ustanovení lit. b) jedná o zaměstnancích podniků, při jejichž provozování koná se práce dočasně i na rozličných místech.

Podle nahoře uvedeného obsahu stížnosti nemůže míti vznesená námitka na mysli ustanovení lit. b), a míří tedy na předpis lit. a). Ustanovení toto není však dáno pro zaměstnance podniků jakéhokoli druhu, nýbrž jen pro zaměstnance podniků dopravních, za jaký podnik stěžující si společnosti stížností není ani označen; mimo to dovoluje ono ustanovení pojistiti zaměstnance podniku dopravního jen u okresní pokladny, v jejímž obvodě se nachází sídlo podniku, nikoli u náhradní pokladny.

Dovolává se proto stížnost pro své stanovisko, že Karel Š. byl u nemoc. pojišťovny soukromých úředníků a zřízců v Praze pojištěn příslušně, ustanovení § 120 zák. čl. XIX:1907 již z této příčiny neprávem, a bylo proto nahoře uvedenou námitku stížnosti již z tohoto důvodu zamítnouti jako bezdůvodnou, aniž bylo třeba zkoumati, zda Karel Š. jest zaměstnancem, na něhož dopadají ustanovení zák. č. 117/26 Sb. a zda a pokud vzhledem k obsahu tohoto zákona zůstala pro něho zachována v platnosti ustanovení cit. § 120 zák. čl. XIX:1907.

Druhou námitkou uplatňuje stížnost, že i kdyby byl Karel Š. pojištěn u pojišťovny nepříslušné, neměla by okr. nemocenská pojišťovna v Nitře podle § 160 a) zák. č. 221/24 ve znění zák. č. 184/1928 Sb. práva na předpis pojistného.

K této námitce jest citovati obsah ustanovení dovolaného § 160 a), jež praví, že má-li některá pojišťovna za to, že pojištěnec, přihlášený u jiné nemoc. pojišťovny, má býti přihlášen správně u ní, může žádati politický úřad I. stolice, aby rozhodl o pojistné příslušnosti tohoto pojištěnce. Bylo-li rozhodnuto v její prospěch, má pak vůči zaměstnavateli nárok na pojistné teprve od počátku toho příspěvkového období, ve kterém bylo vydáno pravoplatné rozhodnutí. Nepříslušná pojišťovna je však povinna nahraditi příslušné pojišťovně pojistné nemocenského pojištění, zaplacené za osoby u ní nesprávně přihlášené, po srážce peněžitých dávek těm osobám poskytnutých.

Základní myšlenkou, jež vedla zákonodárce při úpravě právě cit. ustanovení, byla snaha chrániti zaměstnavatele, jenž skutečně přihlásil své zaměstnance k nemocenskému pojištění, proti případnému dvojímu placení pojistného jen proto, že zaměstnanci nebyli přihlášení u pojišťovny příslušné. Aby však též příslušná pojišťovna, u níž zaměstnanec nebyl přihlášen, mohla se domoci svého práva na pojištění onoho zaměstnance, dává jí zákonodárce možnost vyvolati zvláštní proces u po-

litického úřadu o otázce příslušnosti. Tu pak stanoví zákon, že i když bylo rozhodnuto v její prospěch, má vůči zaměstnavateli nárok na pojistné teprve od počátku toho příspěvkového období, ve kterém bylo vydáno pravoplatné rozhodnutí. Jde tedy ochrana, kterou zákon onomu zaměstnavateli zamýšlel poskytnouti, tak daleko, že třeba jest pravoplatným výrokem definitivně rozhodnuto, že zaměstnanci byli pojištěni u pojišťovny nepřislušné, přece jen nemá příslušná pojišťovna proti zaměstnavateli nárok na pojistné za celou dobu pojistného poměru, nýbrž jen pro futuro pro dobu po pravoplatném rozhodnutí. Takto zákonodárcem intendovaná ochrana onoho zaměstnavatele proti povinnosti dvojího placení pojistného za touž dobu pozbyla by však jakéhokoli praktického významu, kdyby se nahoře citované ustanovení § 160 a) vykládalo v ten smysl, že pojišťovně, u níž zaměstnanec nebyl přihlášen a jež se pokládá za příslušnou, přísluší jen právo vyvolati onen proces o příslušnost, nikoli též povinnost, a že proto pomíjejíc ono své právo, domoci se touto cestou, aby pojištění bylo u ní skutečně, mohla by pojišťovna ta nastupovati proti zaměstnavateli platebními příkazy s důsledkem, že by se ke stížnosti zaměstnavatelově řešila v opravném řízení sice také otázka příslušnosti, ovšem jen jako otázka předchozí, nikoli však s takovým účinkem, aby byl zaměstnavatel uchráněn proti povinnosti platiti pojistné také této pojišťovně za dobu, než o jeho opravném prostředku bude pravoplatně rozhodnuto.

Z toho jde, že ustanovení cit. § 160 a) nelze vykládati jiným způsobem, než tak, že při zaměstnancích, přihlášených již u některé pojišťovny, může se jiná pojišťovna, jež se pokládá za příslušnou, domoci skutečného pojištění a práva na pojistné jen tenkrát, provedla-li s úspěchem onen zvláštní proces o příslušnost u politických úřadů, a to co do pojistného jen pro dobu, jež následuje po pravoplatném rozhodnutí, jež vyznělo v její prospěch.

Správnost tohoto výkladu, čerpaného z obsahu onoho § 160 a) ve spojení se zřejmou intencí, již toto ustanovení sledovalo, jest potvrzena podrobnější úpravou, jaké se dostalo onomu ustanovení pozdějším předpisem § 30 a) vl. nař. č. 146/1934 Sb.

Podle toho jest skutečnost, že zaměstnanec, podléhající pojištění, jest přihlášen u některé byť nepřislušné pojišťovny, překážkou, bránící jiné, třeba příslušné pojišťovně, předepisovati zaměstnavateli pojistné za onoho zaměstnance, dokud ve zvláštním procesu podle § 160 a) zák. č. 221/1924 Sb. nebyla její příslušnost pravoplatně určena.

Žal. úřad vycházel naproti tomu z názoru, že přihlášení u nepřislušné pojišťovny jest pro právo příslušné pojišťovny předepisovati pojistné bez jakéhokoli významu, vycházel tedy z názoru mylného.

Č. 11.805.

V o d n í p r á v o : I. * Existenci starého vodního práva podle § 102 čes. vod. zák. lze prokázati všelikými průvodními prostředky k tomu způsobilými. — II. * Při důkazu existence starého stavu podle § 102 čes.